

שִׁיעוּרֵי חִינוּךְ

מְרֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א

עֲצוֹת פְּרָקטִיּוֹת וְהַדְרָכָה לְהוֹרִים, מְלַמְדִים, מְחַנְכִים וּמְחַנְכוֹת

חג הפסח
תשפ"ד

גליון
ג"ה

שִׁיעוּרֵי חִינוּךְ

יום ה' פרשת מקץ שנת תשפ"ג

אמר התלמיד: הצדיק לוקח את הזמן שהוא היה צריך להשתמש בו לחייו הפּרטיים, לאשתו ולילדים ולמנוחה שלו, והוא מלנה את זה לאנשים אחרים, זו פגנת הפסוק: "כל היום חונן ומלוה", הצדיק מלוה את הזמן שלו לאנשים, והקדוש ברוך הוא נותן לו ברכה: "וזרעו לברכה", שהבנים שלו מברכים.

החתם סופר נהנה מאוד מהאמרה הזאת; מאיפה יודעים שהוא נהנה? כי הוא חזר על זה בסעודה שלישית בשבוע שלאחר מכן.

עכשו בפנקה כשיושבים על יד הנרות צריכים להודות להשם יתברך על שרבנו מאיר לנו אור בפשקה, רבנו הוא הרבי שלנו, רבנו הוא הצדיק שלנו, רבנו מאיר לנו את העינים. ישנם שני מזמורי תהלים ששירים על יד הנרות שהפסוקים שלהם מוסדים על פי סדר האלף בית, פרק קיא: "אודה ה' בכל לבב", ופרק קיב: "אשרי איש ירא את ה'", הראשון מדבר על הקדוש ברוך הוא, והשני על הצדיק, אז אומרים (תהלים קיב, ד): "זרח בחשך אור לישרים", הצדיק מאיר לאנשיו אור בפשקה.

אז אם אנחנו דבוקים לצדיק, אנחנו עובדים בשביל רבנו, ומקדישים הכל בשביל רבנו, אז הקדוש ברוך יעזר וזרעו לברכה, שתהיה לנו נחת מהילדים שלנו. יעזר הקדוש ברוך הוא שיהיה לכם כוח וסיעתא דשמייא, אמן.

הגיעו בבקר ורואים שהפנה לא נקיה אז הם לא נכנסו לפנה, פנה אחת פן למדה, הפנה שלי - פנה ט', למה? כי לא חפיתי לגוי שיבוא לנקות את הפנה שלי, באתי מקדם, היה לי בפנה מטאטא ויעה, ואני נקיתי בעצמי, סדרתי את השלחנות, וחפיתי לקבל את פני הילדים.

ברכה בילדים שלנו

תשמחו עם העבודה שלכם, הקדוש ברוך הוא משלם בחזרה שהילדים שלכם גדלים מאוד טובים וכשרים.

החתם סופר הקדוש זכותו יגן עלינו, ישב פעם בביתו בחדר הספרים והיה מאוד שבור, תלמיד אחד נכנס אליו, וראה את רבו - החתם סופר הקדוש בוכה, שאל אותו התלמיד: "למה הרבי בוכה?" אמר החתם סופר הקדוש לתלמידו: "כל היום אני עסוק עם הישיבה עד שאין לי אפלו זמן לבחון את הבן שלי", אמר לו התלמיד: "מתר לי להגיד משהו לרבי?", ענה לו החתם סופר הקדוש: "כן, תגיד!". אמר התלמיד: כתוב בפסוק (תהלים לו, כו): "כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה" הצדיק מלוה כל היום לאחרים והילדים שלו מתברכים, לכאורה קשה - האם הצדיק הוא עשיר כל כך גדול שיש לו כל כך הרבה כסף בשביל להלוות כל היום לאנשים?! נכון שהצדיק שמח בחלקו, הוא שמח עם מה שיש לו, אבל איך הוא יכול להלוות לאנשים אחרים? ומה הפונה של סוף הפסוק: "וזרעו לברכה?"

בעזרת השם יתברך אנו מביאים בפניכם את החלק האחרון מתוך השעור שמסר ראש הישיבה שליט"א למחנכים ביום ה' פרשת מקץ גר ד' דחנכה בקרית ברסלב - ליבערטי יע"א

אם אני הייתי מלמד...

אני גם רוצה לדבר על 'שמירת הזמנים' של המלמדים, המורות באות לבית החינוך עם ההסעה ויותר קל להן להיות בזמן, אבל מלמדים שבאים עם רכבים זה שונה... אני חושב אולי שיעשו הסעה למלמדים ויהיו חייבים לבוא עם ההסעה... כי אם מגיעים מקדם כל היום נראה אחרת.

אני חושב, אם הייתי גר בקריה והייתי מלמד, הייתי מתפלל בשעה שבע ובשעה שמונה הייתי בא עם הרכב שלי לתלמוד תורה, הייתי מחנה את הרכב שלי למעלה ברחובות השקטים והולך לעשות קצת התבודדות, אחר כך הייתי אוכל משהו, ועשר דקות לפני שהילדים באים הייתי נכנס לפנה לראות אם צריכים לעשות עוד משהו לפני שהילדים מגיעים, הייתי לוקח מטאטא ומסדר את הפנה שלי.

במוסד שבו הייתי מלמד, היה גוי שהיה ישן בבגן של התלמוד תורה [יום אחד הוא התחיל לגדל לעצמו זקן קטן, הוא אמר שהוא רוצה להראות כמו המלמד של פנה ט', כי הוא אמר לו יפה שלום כל יום...] והרבה פעמים הוא היה משתפר ולא היה מנקה את הכתות, המלמדים

מערכת 'שיעורי חינוך'

מברכת את כל הקוראים החשובים ואת כלל ישראל

א כִּישָׁרִין פִּרְיֵילִיכֵן בְּסוּחַ

בעזרת השם יתברך אנו מביאים לפניכם שיחה נאה של שאלות ותשובות, שתלמידים שוחחו עם ראש הישיבה שליט"א ושאלו אותו שאלות בעניני חנוכה, אחרי שעור ליל ששי פרשת אחרי קדושים שנת תשפ"ג לפרט קטן, בווייליאמסבורג יע"א.

כדאי שילדים ילכו לאכל אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

שואל: אברך שאל, האם זה דבר טוב שבניו ילכו לאכל סעודת שבת אצל הסבא?

אסור להכות ילדים!

מה הספור אתה?! איך מתר להרביץ לילד, או לתת לו צביטה, או לסובב לו את ידו?! שומו שמים!"

מה הספור אתה?! איך מתר להרביץ לילד, או לתת לו צביטה, או לסובב לו את ידו?! שומו שמים!"

האם מתר להתנהג בתקיפות לילדים?

לי להכנס?" וכן לפני שאת פותחת את המגרה שלה, את צריכה לבקש ממנה רשות אם את יכולה לגעת בחפצים שלה!"

לי להכנס?" וכן לפני שאת פותחת את המגרה שלה, את צריכה לבקש ממנה רשות אם את יכולה לגעת בחפצים שלה!"

ההורים התישבו בדעתם, שהדרשות שהם שומעים, זה לא סתם דבורים בעלמא, אלא הם אחרים שם, ולכן אין להם ברירה כי אם לקום ולעבר דירה, ולשלח את הילדים במוסד של יראי השם.

ההורים התישבו בדעתם, שהדרשות שהם שומעים, זה לא סתם דבורים בעלמא, אלא הם אחרים שם, ולכן אין להם ברירה כי אם לקום ולעבר דירה, ולשלח את הילדים במוסד של יראי השם.

שמעיתם את הספור?! זה לא המצאה, זה מה שאני שומע כל יום ממישהו אחר, תראו היכן אנו אוחרים כבר! האמא צריכה לבקש רשות מהבת שלה בת השש, אם מתר לה להכנס לחדרה.

שמעיתם את הספור?! זה לא המצאה, זה מה שאני שומע כל יום ממישהו אחר, תראו היכן אנו אוחרים כבר! האמא צריכה לבקש רשות מהבת שלה בת השש, אם מתר לה להכנס לחדרה.

לא אמרתי לה לעשות חנוכה כזה, ברוך השם המלמד פאן מאד תקיפים, וחיבים להיות תקיפים, אבל מכות - לא, ומכות לא עוזרות.

לא אמרתי לה לעשות חנוכה כזה, ברוך השם המלמד פאן מאד תקיפים, וחיבים להיות תקיפים, אבל מכות - לא, ומכות לא עוזרות.

נתתי סטירה

סטירה, אבל זה לא כשלא הצלחתי להתאפק, וכעת לה תעשה מה שעשה אותו 'חסיד ברסלב' באומן, שהלה להתבודד ואמר להקדוש ברוך הוא: "רבוננו של עולם מה אני מרתיח על הבחורים!"

סטירה, אבל זה לא כשלא הצלחתי להתאפק, וכעת לה תעשה מה שעשה אותו 'חסיד ברסלב' באומן, שהלה להתבודד ואמר להקדוש ברוך הוא: "רבוננו של עולם מה אני מרתיח על הבחורים!"

ילד קטן שלא רוצה לאכל

הקטנים עושים הפגנות שבבשר יש חתיכות שחרות, ובמרק יש כלוכים... עושים להם כל מיני פטנטים שירצו לאכל.

הקטנים עושים הפגנות שבבשר יש חתיכות שחרות, ובמרק יש כלוכים... עושים להם כל מיני פטנטים שירצו לאכל.

אני לפדתי את ילדי בבית לשתות מים, אני לא נותן משקאות ממתקים, קונים בקבוק מיץ תפוזים, בכל לילה ממלאים פוסיות ליקר עם מיץ תפוזים, ומכניסים את זה למקפיא בתוך תבנית, וזה עובד תענוג, מיד כשהילדים חוזרים הביתה נותנים להם אתתיק תפוזים, וכבר האמא נהיית אמא טובה... אחר כך אם אוכלים יפה את ארוחת ערב, הם יכולים לקבל עוד שני ארטיקים פאלו, ואם מלבישים יפה את בגדי השנה אפשר לקבל עוד אחד, וכשמסדרים את המשחקים מקבלים עוד ארטיק, וכשנכנסים למטה מקבלים עוד אחד, והילדים מלאים בשמחה, יש להם אמא פזאת טובה שנתנה להם שבע ארטיקים ביום אחד.

אני לפדתי את ילדי בבית לשתות מים, אני לא נותן משקאות ממתקים, קונים בקבוק מיץ תפוזים, בכל לילה ממלאים פוסיות ליקר עם מיץ תפוזים, ומכניסים את זה למקפיא בתוך תבנית, וזה עובד תענוג, מיד כשהילדים חוזרים הביתה נותנים להם אתתיק תפוזים, וכבר האמא נהיית אמא טובה... אחר כך אם אוכלים יפה את ארוחת ערב, הם יכולים לקבל עוד שני ארטיקים פאלו, ואם מלבישים יפה את בגדי השנה אפשר לקבל עוד אחד, וכשמסדרים את המשחקים מקבלים עוד ארטיק, וכשנכנסים למטה מקבלים עוד אחד, והילדים מלאים בשמחה, יש להם אמא פזאת טובה שנתנה להם שבע ארטיקים ביום אחד.

אפילו אם הילד יקבל שבוע ארטיקים פאלו, לא שטה אפילו כוס אחת של מיץ תפוזים, שיש בה ים של סקר, והילדים אוהבים

אפילו אם הילד יקבל שבוע ארטיקים פאלו, לא שטה אפילו כוס אחת של מיץ תפוזים, שיש בה ים של סקר, והילדים אוהבים

את זה, וזה עובד חזק.

פשוט, ואתה לא נותן כלום לילד, אתה נותן לו משהו שבמלא היית נותן לו, אבל בזכות זה הוא אוכל את ארוחת הערב יותר בקלות.

צריכים לעזר בבית

לי היה יותר קל לשמע את הדברים האלו ממוהרא"ש, כי כך גדלתי, אבי שליט"א יושב ולומד כל היום וכל הלילה, והוא מורה צדק, אבל כשהיו לו ילדים קטנים בבית, הוא רחץ אותם בכל ערב, ופטף את הכלים.

ראש הישיבה שליט"א אמר לאברך: אתה לא יכול להסתגר בחדר פשטות צריכה עזרה עם הילדים, אי אפשר להעלם אז, אתה צריך לעזר קצת לאשתך, זו עבודת השם.

מה מלמד יעשה כשהוא מתש מאד?

יום שלם בתלמוד תורה? המלמדות צריכה לתת לה כח!

שואל: מלמד שאל, מה אפשר לעשות כשהמוח נהיה מתש מדי מלהיות כל היום בתלמוד תורה?

זה שהגוף שלך נהיה סחוט אני מבין, כי ככה זה, הגוף נהיה מתש, אבל המוח?! - מלהיות מלמד מקבילים כח!

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: אסור שהמוח יהיה כל כך מתש מלהיות כל היום בתלמוד תורה, למה אתה כל כך מתש מלהיות

לאים על ילד שירידו אותו כחה

לפעמים אפשר להגיד: "ככה מתנהגים בפתות הנמוכות, אבל בפתה הזאת כבר מתנהגים יפה".

שואל: מלמד שאל האם מתר לאים על ילד שלא מתנהג יפה, שהולכים להוריד אותו לכחה נמוכה יותר?

הכל תלוי איך אומרים את זה, וכן 'אם אתה אוהב את הילד', אם אתה לא אוהב את הילד אסור להעיר לו, כי זה לא יעזר.

ענה ראש הישיבה שליט"א: אני לא יודע; באופן כללי התשובה היא "לא".

איך אפשר לאהב את הילד

לפני שאני מגיע לישיבה, עוד לפני שאני רואה את הבחורים, אני כבר חושב לעצמי איך אתנהג עם כל בחור, למי אני חייב לחינה היום אף אם יגיע רק בשעה חמש אחרי הצהרונים, ואת מי אני יהיה חייב לשלח הביתה אם יאחר, אני לא יכול להגיע לישיבה מבלי הכנה מקדמת, לדעת ברור מה אני הולך לעשות עם הבחורים, ואני מבקש מהקדוש ברוך הוא שאדע איך להתנהג עם כל אחד ואחד.

שואל: אברך שאל איך אפשר לאהב ילד?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: הולכים ובוכים להקדוש ברוך הוא: "רבונו של עולם אני לא אוהב את הילד הזה, אני רוצה, אסור לי להיות מלמד", ככה צריך לבכות, פשוטו כמשמעו; ככה אני מתפלל כל יום להקדוש ברוך הוא לפני שאני נכנס לבחורים בישיבה, לא אגיד שאני עושה כל יום התבודדות 'על פל' הבחורים, אבל אני משתדל לעשות התבודדות.

מה אפשר לעשות עם ילד שמאוד קשה אתו?

ילדים שקשה להנהיג אותם, ככה זה הולך, יש לי ברוך השם בית מלא בילדים, ולפעמים יש ילד אחד שתופס את כל המוח ברוך השם.

שואל: אבא שאל, מה אני יכול לעשות שיש לי ילד אחד שאותו אני לא מסתדר?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: יש ילדים שקל להנהיג אותם ויש

האם מלמד גם צריך ללמד שעורים בסדרן?

יש אברכים שזה תפס אותם, במקום לומר שבעה דפים ליום, כי ראש הישיבה מדבר ללמד שבע דף ליום, וזה נראה קשה מדי, אבל ללמד עשרים ושתים דקות ביום זה יותר קל.

שואל: מלמד שאל, האם מלמד גם צריך ללמד 'שעורים בסדרן'?

נהייתה מהפכה שם בבית מדרש, הצבור התחיל ללמד ש"ס! וזה מאד מתאים לדברי חכמינו זכרונם לברכה: "אין הקדוש ברוך הוא מונה דפים אלא שעות", לכלם הרי יש טענות שבבסרלב רק עסוקים בלספור, לומדים שמונה עשר פרקים משניות ושבע דפי גמרא, והרי "אין הקדוש ברוך הוא מונה דפים אלא שעות!", אבל פעת אתם כבר יכולים להצטרף, לקבע לעצמכם כל יום ללמד "עשרים ושתים דקות גמרא", וגם לסיים ש"ס בכל שנה.

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: תלמד כמה שאתה יכול, תכניס סימניה בכל הספרים, פעם תלמד בספר זה ופעם תלמד בזה.

מלמד לא עובד יותר שעות מאדם שעובד לפרנסתו; כמה שעות לומד אברך שעובד? אם לומדים כל יום קצת, אפשר לסיים את כל התורה כלה, צריך רק לסדר את זה עם חשבון, כמה שעות צריך ללמד ביום כדי לסיים ש"ס בשנה? בערך שעה אחת. [בשעור בדרך הגמרא (בבא קמא דף מה; ט' ש"ס תשפ"ד) דבר ראש הישיבה שליט"א בתוך הדברים כמה זמן צריך להקדיש ביום כדי לסיים ש"ס בשנה, ונביא בפניכם את הדברים: אחד ממגיד השעור בקריאה, שמוסר שעור בדרך גמרא באחד מבתי הכנסיות בקריאה, יש לו ראש טוב, והוא עשה חשבון כמה זמן לוקח לסיים ש"ס בשנה אחת, הוא עשה חשבון כמה מלים יש בש"ס, וכמה מלים אדם אומר בדרך, ויצא לו חשבון שאם לומדים כל יום "עשרים ושתים דקות" גמרא, לא משנה כמה דפים לומדים ביום, זוכים לסיים את הש"ס בשנה!]

אין לי כח להקשיב לאשתי

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: אם היית פוגש אותי אחרי יום עבודה שלך, האם היה לך כח להקשיב לי חצי שעה? אם התשובה

שואל: מלמד שואל: אני מלמד וכשאני חוזר מהתלמוד תורה, אין לי כח להקשיב לאשתי, מה אני יכול לעשות?

היא כן, צריך פשוט שאשתך תהיה חשוכה בעיניך וכך יהיה לך כח להקטיב לה, חייבים לרחם על האשה.

אין כזה דבר 'אין לי כח לאשתי', אם בזמן הזה יש לך כח לדברים אחרים, מה היית עושה אם בדרך הבינה מהתלמוד תורה היית פוגש את החבר הכי טוב שלך? היית נשען על איזה תבת דאר ברחוב, והיית משוחח איתו חצי שעה... אם ככה, למה אתה לא יכול להתרכז ולהקטיב לאשתך? זה אומר שהיא לא מעניינת אותך, ואם כך צריך לשוב בתשובה.

אני לא מכיר את המצב שלך, ולא מכיר את המוח שלך, אבל אם זה באמת ככה שאתה ממש בגדר חולה בסיום יום עבודה, אתה יכול להסביר את זה לאשתך בצורה יפה: "אני עובד כל היום רק בשבילך, שיהיה לי כסף לפרנס אותך, כעת אני חייב חמש עשרה

דקות קצת לנוח".

שואל: אברך שאל, איך מסגלים לחיות יהודים אחרים שלא שומעים חזק בענין שלום בית?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: אין להם שלום בית!

חזק צריכים רק אם רוצים שיהיה שלום בית, מי שלא רוצה שלום בית, וכבר התנאש משלום בית, לא מענין אותו כלום, הוא חושב לעצמו: 'שתצעק', כמו כששומעים את האמא או הסבתא צועקת, כשאשתו צועקת זה אכפת לו כמו החיים של הסבתא שלו, ולכן הוא לא צריך חזק, וזה כמו החזק בשאר הענינים, מי צריך חזק על לגרס משניות? רק מי שגורס משניות! מי שלא גורס משניות לא צריך חזק על משניות.

מה עושים כשקשה לילדים להתרכז?

שואל: מלמד שאל מה לעשות בתקופות בשנה שקשה לילדים להתרכז בלמודים?

מה עושים עם הגמרות הארוכות והקשות כשהילדים לא בענינים?

למדתי ביולדותי, כשהייתי בכיתה ז' למדו אצלנו מסכת מכות, ונבחנתי על כל המסכת בעל פה, ובימות הקיץ למדו פרק אלו הן הגולין.

וכן יש לגרות את הילדים, שאם ילמדו חזק למשך חצי שעה, תצא אתם קצת, אני לא יודע אם המנהל שלך מרשה לך לצאת אתם לפארק, ואם לא אתה יכול להגיד להם שתעשה להם הפסקה יותר גדולה.

מה עושים עם ילדים שלא רוצים ללמוד?

ממנו כלום? עצם זה שהוא יושב בכיתה זה מספיק?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: מה הפונה 'רק יושב בכיתה?!' - חס ושלום! תעשה ממנו עסק.

כל הכיתה שלך עומדת רק על למוד תורה! - שומו שמים! יש עוד כל כך הרבה דברים, יש תפילה, ויש ברכות לפני האכילה, ציציית, לנשק את המזוזה, יש את עצם הדבר שהוא יהודי.

אני עושה עסק גדול מפל בחור, אני אומר לבחור: "ראיתי אותך מנשק את המזוזה!" אני לא מציג, אני באמת אוהב בזה, ואפילו את הילד הטוב שלומד בהתמדה גם צריך לרום על דברים פים, מפריע לו אם לא נותנים לו מלים טובות על המעלות האיטיות שיש לו, ומדברים רק על הפלמדות שלו!

תבנה כל ילד וילד; ואת הילדים החלשים בלמוד תמנה לגבאים, תמנה אותו לסדר את השלחנות לפני שהמלמד נכנס לכיתה, קח אותו לממנה שלך.

מה לעשות כשהמנהל שלי מתערב במה שאני מדבר לילדים?

אמתי, לא ידעתי מכלום, נכנסתי לפתח וילד אחד אמר לו שהוא רוצה לדבר איתי משהו, אני יוצא אותו החוצה והוא אומר לי, שיש ילד בכיתה שכתב מלה מגנה באנגלית, הוצאתי את הילד ההוא מחוץ לפתח ושאלתי אותו: "אתה כתבת על הלוח נבול פה?" והוא עונה לי: "כן", אז נתתי לו סטירה! - זה היה הפעם היחידה שנתתי סטירה, הייתי חמש שנים מלמד בכיתה ט', ורק פעם אחת נתתי סטירה לילד, על ניבול פה.

אחרי זה אומר לי ילד אחר, שיש ילד בכיתה שיש לו בכיס תמונות לא עדינות רחמנא לצלן, ואני חושב לעצמי, 'מה הולך

מלמד שאל מה לעשות בתקופות בשנה שקשה לילדים להתרכז בלמודים?

שואל: מלמד שאל: אני מלמד כעת את הילדים מסכת מכות, ואנחנו אוהבים בפרק שלישי, יש בפרק זה גמרות ארוכות וקשות, ואני מרגיש שאני מאבד את התלמידים, הם לא מקשיבים לי, כי כעת בימי הקיץ הם מאד עסוקים במשחקים, מה עלי לעשות?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: אם ההנהלה דורשת את זה - חייבים להסתדר ולמצא עצה, אבל אם לא - תעשה אחרת, בתחלת השנה תלמד את הגמרות הקשות, ובימי הקיץ תלמד פרק אלו הן הגולים, שיש בו גמרות קלות. ככה עשו בתלמוד תורה שאני

שואל: מלמד שאל: מה אני יכול לעשות כדי לגרם לילד ללמוד, כשנראה שהוא לא מענין ללמוד?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: יש שני סוגי ילדים שלא לומדים, יש ילד שמפריע לאחרים, ויש ילד שלא לומד וצריך לגרם לו ללמוד ולהתפלל, על ילד שלא לומד פתוב בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רמ"ה סעיף ט) שצריך להושיב אותו בין ילדים אחרים, ובמשך הזמן יכנס משהו בתוכו.

עצם זה שהוא לא מפריע לאחרים זה כבר טוב, שישב ויקלט קצת, הוא ישמע את המלים 'תנו רבנן', וישמע את המלים 'אמר רבי יהודה' ובאמצע ישמע דבר מענין, שפתוב "ש"ו מ"ם" הפונה ל'ישמע מינה'; ובעוד עשר שנים הוא ילמד. גם אני לא למדתי כלום בתור ילד! כשהייתי ילד הראש שלי היה עסוק בלבנות בנינים ולשחק עם ארזי חלב ולעשות הפגנות.

שואל: מה לעשות עם הילד החלש שלא לומד, האם לא לדרש

שואל: מלמד שאל: מה אעשה שהמנהל גוער בי על שאני מדבר עם הילדים מעניני קדשה?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: עזב את המנהל, אתה עובד בשביל הקדוש ברוך הוא, תשתמש עם המנהל רק כשאשתך צריכה עזרה, ולא כדי לפחד ממנו!

אתה יודע מה היה לי בשנה הראשונה למלמדות שלי? - אני עדין לא ידעתי מחי, ולא ידעתי בכלל מה זה מלה לא נקיה, ואחד מאנשי שלומנו אמר לי פעם, "הראש ישיבה לא היה מזכר, ראש הישיבה פשוט היה בטלן..." ואמרתי לו: "אין הכי נמי, הייתי בטלן

תורה והישיבה היו בשני רחובות סמוכים זה לזה, בבנין אחד הייתי מלמד בכתה ט' ובבנין השני הייתי מנהל של מאה בחורים. בשש וחצי לפנות בקר למדתי עם הבחורים עד שבע וחצי בבקר, ואחר כך נכנס הרב להתפלל אתם, ואני הלכתי לתלמוד תורה, להתפלל עם הילדים, כשהיתה לילדים חצי שעה לארוחת בקר, חזרתי לבחורים, וכשהבחורים נכנסו ללמד שעור עיון, חזרתי לכתה ט', למדתי מתשע עד אחת, ואז חזרתי לבחורים עד שמונה תשע.

מוהרא"ש אמר לי שאכניס לאותה ישיבה כמה שיותר בחורים, ושאכניס בהם משניות ואמונה, אני עוד לא קלטתי אז למה, עוד לא ידעתי שבסוף תקום מזה הישיבה.

שואל: אברך שאל: האם ראש הישיבה דבר באותה ישיבה מסדר דרך הלמוד?

ענה לו ראש הישיבה שליט"א: לא השתמשתי במלים 'סדר דרך הלמוד', קבצתי לקוט מדברי צדיקים שאומרים שלמוד משניות מקדש ומטהר את האדם אף אם הוא לא מבין מה הוא אומר.

הנושא של 'סדר דרך הלמוד' הוא מספן; אני נזכר שבשנה הראשונה בהייתי מלמד, אמר לי אחד מאנשי שלומנו: **"כל עוד שאתה מדבר מ'אמונה', 'השגחה פרטית', ו'קדושה', זה עוד יכול לעבר, אבל ברגע שתתחיל לדבר מ'סדר דרך הלמוד', מיד יעלו עליך שאתה חסיד ברוסלב", וככה עשיתי, בשנה הראשונה לא דברתי מדרך הלמוד, דברתי הרבה על אמונה, קדושה, כבוד אב ואם, תפילה, וכדברתי על התבודדות לא אמרתי "התבודדות", אלא **"לדבר עם השם"**, ורק בשנה השנייה התחלתי לדבר מלגורס משניות, כי מצאתי את עצמי בכתה שאין עם מי לדבר... לכן הכנסתי בהם חזק את המשניות.**

יש לי בבית חוברת שהוציאו במוסד שעבדתי בו בשנת תשס"ח בדינר שערכו למוסד, ושם הם תארו כל מלמד של כל כיתה, מכתה א' ומעלה, תארו מאוד יפה כל כיתה, וכשהגיע לכתה ט' והישיבה קטנה, הם עוצרים וכותבים בהתפעלות מרבה, **"ש'הבחורים שלנו לא מסתובבים עם משחקים של בחורים, הם מסתובבים עם משניות קטן, עם מחבר רמ"א"**; אלו היו שני הדברים שהייתי מדבר עליהם, לא דברתי על 'למוד כל התורה כלה', דברתי רק על משניות, ומחבר רמ"א, שלחן ערוך הקטנים.

...

אחרי השיחה אמר ראש הישיבה שליט"א לכמה בחורים שיסדרו בחזרה את השלחנות, וכשבחור אחד הגיע להודות על השעור **"תודה"**; **"שבת שלום"**; אמר לו ראש הישיבה שליט"א: מה זה שבת שלום? תסדר את השלחנות! זה הבית שלך, מה אתה עושה אצלך בבית אחרי סעודת שבת, אתה הולך לישון? - יש בתים שכשחוזרים בשבת בבקר מבית הכנסת באחת בצהרים מתחילים לחשב מי יוריד מהשלחן מהסעודה של אתמול... אני מקוה שאצלה בבית לא יהיה כך.

ראש הישיבה שליט"א שאל אותו: היית פעם בשבת אצל ראש הישיבה בבית? אחרי ברפת המזון אף אחד לא יוצא, מסדרים יפה ושמים מפה חדשה למחר.

אם שמעת שעור, "עכשו תסדר את השלחנות. אני רוצה שפכה יהיה בכל בית פנסת היכל הקדש, שזה יהיה מקום נעים וחמים, שכל אחד יושיט יד ויעזר כמה שצריך. גוט שבת.

כאן?! מדבר בילדים בני שלש עשרה וארבע עשרה, ואני לומד אתם בהתמדה רבה מסכת פסחים, פרק כל שעה, הסוגיא של "חוקיה ור' אבהו", ואני לא יודע בכלל מה הם עושים ביניהם?!

ידרתי למשרד של המנהל, ואני מספר לו מה קורה, ושואל אותי: **"מה אני יכול לעשות?"**

המנהל עונה לי: **"השיטה שלי שלא מדברים עם הילדים בכלל מעניני קדושה"**, ואני שואל אותו: **"למה? איך הילדים ידעו את זה?!"** הוא עונה לי: **"לא מדברים מזה!"** אמרתי לו: **"בסדר"**, ועשיתי את עצמי כאלו אני שומע בקולו, כי לא רציתי שהוא יעקב אחרי ויבדק מה אני מדבר, כי היה לו בחדר אינטרקום והיה יכול לשמע מה כל מלמד מדבר.

עליתי לכתה ואמרתי לילדים: **"כלם לסגור את הגמרות, הולכים ללמד איך להיות יהודי"**, והתחלתי לדבר אתם שיש משג של 'קדושת הברית', שלש רבעי מהתלמידים בכתה כבו, שלש רבעי מהתלמידים הגיעו אלי ואמרו לי שאף פעם לא שמעו מזה ולא ידעו את זה אף פעם, קלד אחד התחיל לספר שהוא הולך לבית של דוד שלו, והדוד שלו מדגדג אותו בחסר עדינות רחמנא לצלח, קלד אחר מספר שכשהוא הולך לבית של דודה שלו, היא משחקת איתו בצורה שאינה ראויה, שומו שמנים! חשבתי שאני יוצא מדעתי.

דברתי ודברתי ודברתי, קדושה! קדושה! קדושה! עד שככלם שבו בתשובה, הלהבתי את לבם להשם יתברך, וברוך השם שמכתה זו יצא דברים יפים, כמה אברכים כאן בקהלה באים מכתה זו, כל תלמידי הכתה גדלו ליראי השם.

מלמד אחד בתלמוד תורה ברוסלב אמר: השבוע דברתי בכתה בעניני קדושה, ואמרתי, **"אסור לגעת באות ברית קדש"**, ו"חס ושלום לשחק עם חבר ולגעת לו מתחת לבגדיו", וראיתי שהילדים מסתכלים זה על זה בתמיהה, כשואלים, 'מי עושה בכלל דברים כאלו?'

אברך אחד אמר: דברתי עם חבר שלי, והוא אמר לי שהוא מלמד בתלמוד תורה והוא רוצה לעבר למוסד אחר, וכששאלתי אותו מדוע? הוא ענה לי, שהמנהל מתערב יותר מדי במה שהוא מדבר לילדים.

ראש הישיבה שליט"א ענה להם: לא צריכים להתווכח עם המנהל, כי אם תתווכח הוא יורק אותך מהתלמוד תורה, המנהל יותר חזק ממך, אתה תצא משם, העצה היא, להראות למנהל כאלו שנומצאים איתו בראש שלו, ולנענע עם הראש, **"פון, פון, פון"**, ולשאל ממנו עצות, אבל אתה תחדיר לילדים סם החיים!

...

ראש הישיבה שליט"א נכנס לשיחה אודות השנים שהוא היה מלמד, ואמר: היה לי גם שהתקרבתי למוהרא"ש באותה שנה שנהייתי מלמד, כי אם לא הייתי מתקרב, הייתי מדבר לילדים שטויות, והייתי מוכיח לכלם שאסור שיהיה להם אופנים, ושאסור לאכל פיצה, והייתי מצליח לשכנע אותם, וזה היה דבר מאוד לא נכון, כי כל האבות היו הולכים עם ילדיהם לחנויות של פיצה, ואני מדבר אל ילדים נגד ההורים... ולכן זה גם שהתקרבתי באותה תקופה, והתחלתי לקבל טפות של שכל.

אחד האברכים אמר: השבוע בסעודה שלישית בבית מדרשינו ב... הגיע אברך שלמד אצל ראש הישיבה בתקופה שהוא היה מנהל בישיבה.

אמר ראש הישיבה שליט"א: אני הייתי מלמד שלש שנים, ואחר כך הייתי שנתים גם מנהל וגם מלמד במקביל. התלמוד

חשוב מאד לחנך את הילדים עם המצוות הקדושות

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת אחרי א', י"ג ניסן, שנת ה'תשפ"ב לכבוד ... גרו יאיר

היום בערב ליל בדיקת חמץ; כשמגיע הלילה אסור לעשות כלום, אסור לאכול וללמד - אלא מיד לבדק את החמץ.

תעשה בדיקת חמץ עם הילדים; תשתף כל אחד, תן לכל אחד משהו; שאחד יחזיק את הכף, השני את הנוצה, השלישי יחזיק את השקית ויספר כמה פרוורים כבר מצאו, הרביעי יסחב את הסלם וכן הלאה; שכלם יתחנכו עם המצוות הקדושות.

חשוב מאד לחנך את הילדים עם המצוות הקדושות, שיהיה להם חלק במצוות; כך המצוות חודרות להם לעצמות, זה נשאר חרוט אצלם.

נוהגים לשים עשרה פרוורי חמץ ולאסוף אותם בשעת בדיקת חמץ, ואת זה משאירים כדי לשרף; את שאר החמץ - זרק לפח; בשרפת חמץ לא צריכים יותר מעשרת הפרורים.

אחרי בדיקת חמץ תגיד את "כל חמירא" הראשון, גם את היהי רצון שמבקשים מהשם יתברך שכבר נזכה לבער את היצר הרע, שיהיה לנו מח טהור, לב טהור, חיים טהורים, בלי קשיות על השם יתברך, בלי שום עברות. מחר בערב פסח הבכורים צריכים לעשות סיום מסכתא, או לשמע סיום; רק כך אפשר לאכול.

אני צריך לקצר, אני כבר הולך עוד מעט לשאב מים שלנו בשביל המצות של ערב פסח, יעזר השם יתברך שכבר נזכה בשנה זו לאכול מן הזבחים ומן הפסחים.

חג כשר ושמח.

...

(עצתו אמונה פרשת אחרי תשפ"ב)

ללכת אל ההורים לפסח לסדרים, זה טוב לילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת תצוה, ז' אדר, שנת תשפ"ג קבלתי את המכתב.

עכשו כשהילדים עדיין מאד קטנים - נכון ללכת להורים לפסח, לסדרים. עוד תעשו סדרים פנים אצלכם בבית, כשהילדים יגדלו תעשו סדרים בבית, עכשו פדאי ללכת לראות ליל סדר - שנה אחת אצל ההורים שלכם ושנה אחת אצל הורי הבעל, להתבונן היטב איך ההורים עושים ליל הסדר ואיך הם מוסרים את האמונה מההורים שלהם.

לגבי חמרות בפסח; מוהרא"ש אומר שלא יכניסו בפסח כל מה שיש לו הכשר. זה חשוב לעצמנו ולחננו הילדים לא לאכול את כל הממתקים וכל העוגות, הדגנים וכדומה.

צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך שנזכה לקבל את החגים בשמחה ולקבל את הקדשה של פסח. השם יעזר שתצליחו בכל הענינים.

...

(עצתו אמונה פרשת כי תשא תשפ"ג)

כמה זמן צריך להיות ליל הסדר?

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת צו, ח' ניסן, שנת ה'תשפ"ג לכבוד ... גרו יאיר

לגבי ליל הסדר וכו'; תאמר את ההגדה בלי תורות וכלי מעשיות ומשלים, תאמר את ההגדה בקול, בזריות, ובשלחן ערוך כשהילדים אוכלים - אז אתה יכול לדבר אליהם, גם לא פרושים, משלים וספורים ארזים; תדבר אליהם דבורים פשוטים מאמונה. שהקדוש ברוך הוא נמצא כאן, הקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם, הקדוש ברוך הוא עושה הכל ופועל הכל.

ההגדה הטובה ביותר לליל הסדר היא הגדה עם אותיות גדולות, בלי פלפולים, סגיות וכו' וכו'.

ליל הסדר לא צריך לקחת הרבה זמן, כל אלו שעורכים סדרים ארזים עד הבקר - אלו לא עושים סדרים יותר פנים, אלו בדרך כלל סוחבים את הזמן, הם לא מצליחים להתארגן, אלו באים הביתה בליל פסח ובמקום להגיד קדש ולעשות מיד קדוש, מתחילים לחשב איפה מנח דבר זה ואיפה מנח דבר זה, הולכים לגרד את המרור וכו' וכו', ועד שזוזים כבר מגיע לפנות בקר.

שב בליל הסדר ותחשב: 'אני העם הארץ מספרי הספורים שהצדיקים נדחפים להציץ אצלי בחלון והם כל כך מתפעלים מהסדר היפה שאני עורך עכשו'.

השם של רבנו הוא בגימטריה פסח, מאה ארבעים ושמונה; רבנו נותן לנו את המתנה של פה - סח, רבנו מחזק אותנו לדבר ולשוחח עם השם יתברך.

יעזר השם יתברך שכבר נזכה ל (פסחים טז:) "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; וגם (מילה ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמן.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

למה אני נמשך יותר לקרא עתונים בזמני הפנוי, מאשר ללמד תורה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני עובד במלמד כל השנה, כשמגיע חול המועד יש לי קצת חפז ואני נמשך לנוח קצת ולקרא עתונים ומגזינים, במובן רק בשרים, אבל אני לא נמשך ללמוד, אשתי מנדנדת לי שאלך ללמד לפחות שעתים ביום, איך אני יכול לגרם שאמשך ללמוד?

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמני-ב, כ"ג ניסן, אסרו חג פסח, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אם מתרגלים ללמוד על פי "סדר דרך הלימוד" של רבנו ז"ל (פמבאר בשיחות ה"ו, סימן ע) - כבר לא צריכים עצות מאף אחד לקבל רגש ללמוד, פי מתחילים לקבל משיכה ללמוד, כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (בראשית רבה צו, ג): על הפסוק (בראשית מט, טז): "וידגו לרב בקרב הארץ", יעקב אבינו ברח את יוסף שיהיה יהיה כמו הדגים שחיים במים, כל הקיום שלהם הוא מים, עם כל זה, כשמתחיל לרדת גשם פולם שוחים כלפי מעלה הם רוצים לתפס טפת מים רעננה ממי הגשמים. כך הם היהודים, כל החיים שלהם הם רק תורה, בכל זאת הם נמשכים כל יום ללמוד עוד ועוד תורה.

אני מאד מרחם עליך, כי אם היית לוקח את "סדר דרך הלימוד" של רבנו, היה לך גם את העולם הזה וגם את העולם הבא; אי אפשר להסביר את זה למי שלא רוצה לטעם את זה. "טעמו וראו כי טוב (תהלים לד, ט)" - קח משניות ונתחיל להגיד פרק אחר פרק, מסכתא אחר מסכתא, אתה תרגיש משהו שעוד לא הרגשת אף פעם, מתחילים להרגיש טעם בחיים, האדם מתחיל להמשיך לעוד ועוד תורה, בפרט אם לומדים הרבה משניות, יש בזה כח שזה מכניס באדם תשוקה ללמוד את כל התורה.

מה תרויח מלקרא עתונים? העתון הוא כל פלו ליצנות ושקר אחד גדול; המטרה של עתון היא רק להראות (צפניה ב, ט): "אני ואפסי עוד", אני ושוב אני, וה"עוילם גוילם" עומד וקורא את זה בשעה שלא קולטים שעובר יום ועוד יום, שבוע ועוד שבוע ולא מרויחים מזה כלום, חוץ מזה שזה מסלק את היראת שמים מהאדם.

אני מודה להשם יתברך שאבי שליט"א אף פעם לא הרשה להכניס לבית שום עתון; בשבת ראיתי את אבי שליט"א רק לומד ומבלה עם הילדים, בכלל לא ידעתי שיש עתונים עד שנסעתי ללמוד בישיבה.

בפרט שאמה מלמד כל השנה אתה הרי צריך להזהר מה אתה קורא; או ואבוי לילדים שהמלמד שלהם מלעט בליצנות של עתונים, הרי העתון הוא פלו שקר, לשון הרע, רכילות, ליצנות, דברים בטלים ודברים של מה בכך וכו' וכו'; כמוכן הם מכניסים דברי תורה, כי כך אפשר לרמות יהודים. הם מכניסים כמוכן מוסר השפל יפה ורעין מוסר וחסידות, אבל מי הם הפתאים? קלים וריקים וכו' וכו'. אם היית יודע מי הם הפתאים, היית צועק: "אוי ואבוי! הלצים האלו מנהיגים את עם ישראל!" יושבים פוחזים וריקים, הם צריכים למלא עתון של מאות דפים, אז הם עושים ליצנות מעם ישראל, פשוט ליצנות - וה"עוילם גוילם" קונה את זה; אף אחד לא יודע למה, אף אחד כבר לא חושב לכו, רק מה שהעתונאי כותב - זה השכל הישר.

תודה ותהלל להשם יתברך שיש לך אשה חכמה שרוצה להקים אתה בית גאון, היא רוצה שתלמד קצת, היא רוצה שהילדים יגדלו בבית שהאבא לומד. אם לומדים על פי "סדר דרך הלימוד" אפשר ללמד בבית; לא צריכים חברותא, אלא יושבים בבית ולומדים בקול. הקירות נספגים בניגון הגמרא המתוק, הקירות זועקים: 'כאן גר יהודי כשר', כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (פניני יא): "ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו", התקרה זועקת מה קורה כאן, כמו שכתוב (חבקוק ב, יא): "כי אבן מקיר תזעק, וכפס מעץ יעננה", הילדים גדלים עם אבא שלומד, הבעל מקבל חשיבות בעיני אשתו והכל משתנה לטובה.

מי שלומד על פי "סדר דרך הלימוד" - הוא לומד כל יום; אצלו אין הבדל אם היום הוא חול המועד, או ערב חג, אם היום פורים או כל זמן אחר, הוא לומד את השעורים כסדרן שלו כל יום, אבל כשלא רוצים להכניע לרבנו, לא רוצים ללמוד על פי "סדר דרך הלימוד", אזי יש כל יום תרוץ אחר; היום חול המועד, מחר חג, אחר כך צריכים לארז את החג וכו', אחר כך יש לי ארוע, אחר כך לחבר

שלי ארוע וכו' וכו' ובנותים עוברים כמה וכמה שנים בלי תורה.

תצית לרבנו, קח משניות ונתחיל מסכת ברכות, לך כסדרן פרק אחר פרק, תאמר את המלים בקול אפלו שאמה לא מבין מה אתה לומד, כך תעשה עד שתסיים מסכתא, אחר כך אל תחזור על המסכתא הזו, אלא תמשיך למסכתא הבאה עד שתסיים סדר, כשאמה מסיים סדר תמשיך לאמר פרקי משניות עד שתסיים ששה סדרי משנה, אחר כך תתחיל שוב משניות וכו' וכו', כך תעשה כל ימי חייך שלך.

כך תעשה גם עם גמרא; תתחיל ש"ס, קח מסכת ברכות ונתחיל לאמר את המלים של הגמרא הקדושה. היום יש גמרות מנקודות, כך שאפלו אחד שלא יודע לקרא בלי נקוד גם יכול לזכות ללמוד את הגמרא הקדושה; תאמר דף אחר דף עד שתסיים מסכתא, אחר כך תתחיל מסכת שבת, כך תמשיך כסדרן עד שתסיים ש"ס.

מה אומר לך, ברגע שתטעם את "סדר דרך הלימוד" כבר לא תצטרך אף אחד בעולם, כבר לא תצטרך את העולם הזה, ולא את העולם הבא. כפי שרבנו הוכיח משהו (שיחות ה"ו, סימן יז): "מדוע לא תלמד? מה תפסיד בזה הלא תקבל עולם הבא על הלימוד!" לאחר מכן רבנו אמר לו: "ואין צריך לומר, כשהתורה מראת אהבה לאחד, אז אין רוצה כלל עולם הבא, רק שרוצה את התורה בעצמה" ברגע שתזכה להרגיש אהבה לתורה, כבר לא תצטרך לא את העולם הזה ולא העולם הבא, אתה רק תרצה עוד ועוד.

אני מצפה לשמע ממך שהתחלת ללמוד על פי "סדר דרך הלימוד" של רבנו ז"ל.

...
(עצתו אמונה חלק ד' מכתב רצא)

[מתוך ספר עצתו אמונה חלק א']

מכתב פ:

אם כבר מדברים על קריאת ספרי גויים, דע לך שבכלל לא טוב להכניס לבית שום עתון - לא משנה חרדי או להבדיל גוי, כי עתונים עוקרים את

היראת שמים מהאדם. אני מודה להשם
יתברך שאבי שליט"א אף פעם לא
הרשה להכניס בבית שום עתון - אפלו
חרדי; בשבת ראיתי את אבי שליט"א
רק לומד ומבלה עם הילדים, בכלל לא
ידעתי שיש עתונים עד שנסעתי ללמד
בישיבה.

הישיבה היתה מחוץ לעיר,
וכשהגיע סוף השבוע, ביום רביעי
חמישי ראיתי שהבחורים מתחילים
להיות דרוכים, מחפיים שהרכב של
מגידי השעורים כבר גיע (ההורים
היו שולחים לבחורים אכל וכו' עם
מגידי השעורים שנסעו לישיבה בכל
יום), לא הבנתי מה קורה, על מה
מחכים כף בכליון עינים? ואמרו לי
שהעתון כבר יצא, ואנחנו כבר לא
יכולים לחכות, אנחנו צריכים את
זה... חשבתי לעצמי: כנראה שחסר
לי משהו בחיים, שאני לא יודע מה
זה עתון, נסיתי להסתכל בזה, ראיתי
את הליצנות שהם עושים מעם ישראל,
אני מדפדף לכאן ומדפדף לשם - אין
מה לקרא שם; יושבים צעירים פוחזים
וצריכים למלא עתון במאות דפים,
והם עושים ליצנות מעם ישראל, פשוט
ליצנות, וה"עוילם גוילם" קונה את זה,
אף אחד לא יודע למה. אף אחד כבר
לא חושב בעצמו, רק מה שהעתונאי
פותב, זה השכל הישר...

אשרי האדם שלא מכניס לבית שום
מגזין, ושומר מה הילדים שלו קוראים;
הוא קונה לילדים שלו ספורי צדיקים
קדושים תלמידי הבעל שם טוב וכו' ו
יגן עלינו, והוא מבלה אתם בסעודות
שבת, והוא לוקח הדרך שלום בית
מהתורה ומהצדיקים הקדושים].

תארו לך חומש ומשניות

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש
פרשת וזאת הברכה, ערב חג הסוכות,
י"ד תשרי, שנת ה'תשפ"ד
לכבוד ... גרו יאיר

אתה הולך בחול המועד לבלות עם
הילדים שלך - קח אתך חומש, משניות,
תהלים וכו' וכו'; שיהיה לא יעבר
בלי ללמד. כמו כן תלך רק למקומות
שיש שם יראת שמים, מקמות ראויים,
ותקפיד להתפלל במנוח.

תארו לך חומש, משניות, תלמד
בגרסא. רבנו ו"ל נתן לנו מתנה, דרך
הלמוד; אפלו שלא מבינים, אפלו שאין
כח וכו' - שילמדו בלי הכנה (שיחות הר"ן,
סימן ע).

אל תתפעל מהלצים שצוחקים
ולועגים מדרך הלמוד; אפלו מאלו
שקוראים לעצמם אנשי שלומינו,
שקוראים לעצמם חסידי ברסלב
וצוחקים מסדר דרך הלמוד; אתה
תלמד בתמימות ופשטות. מהרא"ש
זכרנו לברכה פותב בצוואה (צוואת
מהרא"ש, אות יג): "וכשתגיעו לעולם
האמת, אז תינכחו צדקת סדר דרך
הלמוד של רבינו ו"ל, ועל כן מה ולמה
לכם להתנכח, טעמו וראו כי טוב השם,
הרגילו עצמכם לזה ואז תראו ותרגישו
כל מיני טעמים בחייכם, כי התורה היא
חיותנו בעולם הזה ובעולם הבא, חיות
גשמי וחיות רוחני, אשרי מי שאינו
מטעה עצמו בזה העולם כלל, ויודע
אשר עיקר הלימוד הוא רק לעשות
רצונו יתברך ולומד על מנת לקיים
מצוותיו יתברך ולעשות נחת רוח לו
יתברך", עיין שם.

א פרייליכן יום טוב.

...

(עצתו אמונה פרשת בראשית תשפ"ד)

אם נעים בבית, ההצגות לא חשובות
כל כך

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו,
ד' ניסן, שנת ה'תשפ"ג
לכבוד ... גרו יאיר
קבלתי את מכתבך.

על השאלה שלך אם לשלוח את
הילדים שלך להצגה בחול המועד; אף
פעם לא הייתי בהצגה, אצל הורי בבית
היה כל כך נעים, לא היה חסר לנו
כלום, לא רצינו ללכת לשום מקום. גם
את הילדים שלי אני לא שולח להצגות,
הם נמצאים איתי, אני משתדל לעשות
להם נעים בבית שלא יעגין אותם
ההצגות המטפשות האלו.

מה אני יכול להגיד לך, מה אני
יודע בשביל עצמי מה לעשות; תעשה
התבודדות, תבקש מהשם יתברך
שתדע מה לעשות.

בעקר תראה שיהיה שמח בבית.
יעזר השם יתברך שכבר נזכה ל
(פסחים קטז): "ונאכל שם מן הזבחים
ומן הפסחים"; וגם (מיקה ז, טו): "כימי
צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות",
אמן.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

לקבלת הגליון מידי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (פרייען) - שיעורים; מעשיות פון תפלה; רעסעפיס; און נאך
845-351-9060 / 212-444-9169
ארץ ישראל 0797040069 / ענגלאנד 03303502363 / קאנאדא 438-320-9090
חיזוק יומי אימעיל / chizikyomi@gmail.com / טעלעפאן מעסידזשינג 347-630-2876

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; מעשיות פון תפלה און נאך
212-444-9191 / 845-351-0910
ארץ ישראל 0797040066 / ענגלאנד 03303502361 / קאנאדא 4383008080
בעלגיע 3235003461 / ארגענטינע 1552354370